

Pestprotocol IKC Rehoboth

Pesten

Ondanks interventies, zowel preventief als curatief, kan er toch sprake zijn van pesten. Er is een verschil tussen pesten en plagen. Pesten kan als volgt worden omschreven:

Definitie van pestgedrag

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Bronnen

- Lindenberg, S. et al. (2005) Pesten. Over daders, slachtoffers, dader/slachtoffers en niet-betrokken leerlingen. In: Kind en adolescent, Jaargang 26, nr.3 05/09/2005 aug. 2005, pag.305-317.
- Currie, C. et al. (2012) Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe

Verskillende rollen bij pesten

Als er in een klas gepest wordt zijn er vaak een aantal standaardrollen die kinderen hebben. Anton Horeweg schrijft hierover het onderstaande. (bron:

<http://gedragsproblemenindeklas.nl/gedragsproblemen/pestgedrag/>)

“Allereerst is er natuurlijk de gepeste. Dit kind (het kunnen ook meer kinderen zijn, maar voor het verhaal houd ik het bij enkelvoud) is degene die zwakker is dan degene(n) die hem pesten. Kinderen denken zelf dat er een reden is waarom ze gepest worden. Ze denken dan aan dingen als: ik ben lelijk, ik heb een beugel, ik heb een bril, enz. Dat blijkt niet te kloppen. De pester zoekt een slachtoffer: bij dat slachtoffer wordt een reden “verzonnen.” Er zijn verhalen van bloedmooie, slimme kinderen, die toch slachtoffer waren van pesters. De gepeste lokt het pesten (in de regel) níet uit! Het kan wel zijn, dat het kind verkeerd reageert op het pesten of op andere kinderen die echt willen helpen. Door de continue stress en het groeiende wantrouwen tegen anderen, kan het kind wel verkeerde reacties vertonen. Heel soms komt het voor dat een kind de onzekerheid niet meer aankan (wanneer halen ze weer wat met me uit?) en het pesten op dat moment dan maar zelf “uitlokt” door de pester te provoceren. Er is nu tenminste duidelijkheid.

De pester: De pester wil graag domineren. Hij wil de baas zijn, maar tegelijkertijd wil hij dat anderen hem accepteren. De pester bestaat vaak bij de gratie van anderen. Er zijn meestal een aantal meelopers, die de pester helpen. De pester heeft vaak problemen thuis of op school. Dat zijn voor hem of haar onoplosbare problemen. Die worden afgereageerd op een zwakker kind. De pester alleen maar straffen zal het probleem dus nooit oplossen. De no blame methode gaat daar van uit. Ook de pester heeft dus uiteindelijk hulp nodig. Het komt nog al eens voor dat de pester vroeger zelf gepest werd. Om dit te voorkomen heeft hij deze rol genomen.

De meelopers: zij zijn vaak bang voor de pester. Door mee te doen zorgen ze dat zij in ieder geval geen slachtoffer worden. Ook bewonderen ze de pester soms of willen ze laten zien dat zij óók durven. Door mee te doen horen ze bovendien bij de groep. Ze gaan vaak nog een stapje verder in hun gedragingen dan de pester.

De wegkijkers of buitenstaanders: het grootste gedeelte van je klas. Deze kinderen zien het pesten wel. Ze doen echter niets, uit angst zelf slachtoffer te worden. Als je anoniem briefjes laat invullen met de vraag: zie jij wel een dat er iemand in deze klas gepest wordt? Met als tweede vraag: wie worden er dan gepest? Kun je soms verrassende antwoorden krijgen.

De helper: soms is er een enkel kind dat wel durft op te komen voor de gepeste. Dit kind gaat wel met het slachtoffer om, ondanks alle moeilijkheden.

De leerkracht: niet vaak genoemd, maar hij of zij heeft wel degelijk een rol in dit geheel. De manier waarop de leerkracht reageert op het pesten, maar ook op de gepeste en de pester kan absoluut invloed hebben.”

Signalen van pestgedrag

Er zijn een aantal signalen die er op kunnen wijzen dat een kind gepest wordt. Het lastige is dat die signalen niet altijd optreden, niet altijd zichtbaar zijn of op andere oorzaken kunnen hebben. Bij twijfel: ga in gesprek met het kind, daar wordt niemand slechter van.

- Het kind is stiller geworden.
- Het kind heeft ineens geen vriendjes of vriendinnetjes meer of dat aantal neemt duidelijk af.
- Het kind “haat” ineens andere kinderen of zegt dat de anderen hem “haten.”
- Het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn en andere (vage) klachten.
- Het kind wil ineens niet meer meedoen bij gym of niet mee op schoolkamp.
- Het kind wil ineens niet meer met (bepaalde) andere kinderen samenwerken.

(bron: <http://gedragsproblemenindeklas.nl/gedragsproblemen/pestgedrag/>)

Het melden van pestgedrag

1. leerkracht
2. intern begeleider
3. interne contactpersoon
4. directie

We gaan ervan uit dat wanneer een leerling zich veilig voelt in de groep, hij/zij aan de leerkracht kan aangeven dat klas- of schoolgenoten de grens van pesten overschreden hebben. Mocht dit niet lukken en u als ouder(s) van uw kind horen dat er gepest wordt, is altijd de leerkracht het eerste aanspreekpunt. Daarnaast kunt u altijd terecht bij de Interne Contactpersoon.

Stappenplan

Indien er toch sprake is van pestgedrag gebruiken wij de vijfsporen aanpak. Deze aanpak is ontwikkeld door Bob van der Meer. (bron: <http://wij-leren.nl/pesten-op-school.php>) Door deze aanpak te gebruiken richten wij ons op verschillende partijen die betrokken zijn bij het pesten: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Bij iedere betrokkene of groep betrokkenen is een aantal actiepunten voor de school. (bron: <https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/vijfsporenaanpak/>)

1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolgesprekken

2. Steun bieden aan de leerling die pest.

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen; leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolg gesprekken.

3. De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.

- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Wanneer deze aanpak wordt ingezet word dit ook geregistreerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys bij alle betrokkenen.

Afspraken en eventuele consequenties

Voor de pester wordt het stappenplan grensoverschrijdend gedrag in werking gesteld. Alle gemaakte afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en gedeeld met ouders.